

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

zo 14. novembra 2018*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Súdna spolupráca v občianskych veciach – Konkurzne konania – Nariadenie (ES) č. 1346/2000 – Článok 3 ods. 1 – Medzinárodná právomoc – Odporovacia žaloba – Výlučná právomoc súdov členského štátu, na ktorého území bolo začaté konkurzné konanie“

Vo veci C-296/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Vărchoven kasacionen sad (Najvyšší kasačný súd, Bulharsko) z 12. mája 2017 a doručený Súdnemu dvoru 22. mája 2017, ktorý súvisí s konaním:

Wiemer & Trachte GmbH, v likvidácii,

proti

Žanovi Ovedovi Tadžerovi,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda siedmej komory T. von Danwitz, vykonávajúci funkciu predsedu štvrtej komory, sudcovia K. Jürimäe (spravodajkyňa), C. Lycourgos, E. Juhász a C. Vajda,

generálny advokát: N. Wahl,

tajomník: R. Schiano, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 3. mája 2018,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Wiemer & Trachte GmbH, v zastúpení: A. Ganev, S. Simeonov a V. Božilov, advokáti,
- Európska komisia, v zastúpení: M. Wilderspin, G. Koleva a M. Heller, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 28. júna 2018,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: bulharčina.

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 ods. 1, článku 18 ods. 2, ako aj článkov 21 a 24 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní (Ú. v. ES L 160, 2000, s. 1; Mim. vyd. 19/001, s. 191).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Wiemer & Trachte GmbH v likvidácii a Žanom Ovedom Tadžerom o vrátenie peňažnej sumy, ktorá mu bola prevedená z účtu Wiemer & Trachte bez súhlasu dočasného správcu konkurznej podstaty.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie č. 1346/2000

- 3 Odôvodnenia 2 a 6 až 8 nariadenia č. 1346/2000 stanovujú:
 - „(2) Riadne fungovanie vnútorného trhu si vyžaduje účinné a efektívne fungovanie cezhraničných konkurzných konaní a na dosiahnutie tohto cieľa, ktorý patrí do rozsahu súdnej spolupráce v občianskych veciach v zmysle článku 65 [ES], je potrebné prijať toto nariadenie.
 - ...
 - (6) V súlade so zásadou proporcionality by sa toto nariadenie malo obmedziť na ustanovenia o súdnej právomoci na začatie konkurzného konania a na rozsudky, ktoré sú vynesené priamo na základe konkurzného konania a ktoré sú s takýmto konaním úzko späté. Okrem toho by toto nariadenie malo obsahovať ustanovenia o uznávaní takých rozsudkov a o príslušnom práve, ktoré tiež spĺňajú túto zásadu.
 - (7) Konkurzné konania týkajúce sa likvidácie platobne neschopných spoločností a iných právnických osôb, súdnych zmierov, vyrovnaní a podobných konaní sú vylúčené z rozsahu [dohovoru z 27. septembra 1968 o súdnej právomoci a vymáhaní rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32)].
 - (8) Na zlepšenie účinnosti a efektívnosti konaní vo veciach platobnej neschopnosti s cezhraničným dopadom je potrebné a vhodné, aby ustanovenia o súdnej právomoci, uznávaní a príslušnom práve týkajúce sa tejto oblasti boli obsiahnuté v právnom opatrení [Európskej únie], ktoré bude záväzné a priamo uplatniteľné v členských štátoch.“
- 4 V článku 3 ods. 1 a 2 tohto nariadenia sa uvádza:
 - „1. Právomoc na začatie konkurzných konaní majú sudy členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka. Pri obchodných spoločnostiach a u právnických osôb sa v prípade neprítomnosti dôkazu o opaku za centrum hlavných záujmov považuje miesto, kde majú svoje registrované sídlo.
 2. Ak sa centrum hlavných záujmov dlžníka nachádza na území niektorého členského štátu, sudy iného členského štátu majú právomoc začať konkurzné konanie proti tomuto dlžníkovi len vtedy, ak má na území tohto iného členského štátu nejaký podnik. Účinky takéhoto konania sú obmedzené na majetok dlžníka nachádzajúci sa na území tohto členského štátu.“

5 Článok 16 ods. 1 uvedeného nariadenia stanovuje:

„Každé súdne rozhodnutie o začatí konkurzného konania vynesené súdom členského štátu, ktorý má právomoc podľa článku 3, sa uznáva vo všetkých ostatných členských štátoch od chvíle, keď nadobudne účinnosť v štáte, v ktorom sa konanie začne.

...“

6 Podľa článku 18 tohto nariadenia:

„1. Likvidátor [správca konkurznej podstaty – *neoficiálny preklad*] vymenovaný súdom, ktorý má právomoc podľa článku 3 ods. 1, môže v inom členskom štáte vykonávať všetky právomoci, ktoré mu prináležia zo zákona štátu, v ktorom sa konanie začne, pokiaľ v tomto inom štáte nebolo začaté žiadne iné konkurzné konanie, ani nebolo prijaté žiadne ochranné opatrenie, ktorého účelom je takémuto konaniu predísť, po podaní žiadosti o začatie takéhoto konania v tomto štáte. Likvidátor [správca konkurznej podstaty – *neoficiálny preklad*] môže predovšetkým premiestniť majetok dlžníka z územia členského štátu, v ktorom sa nachádza, za podmienok uvedených v článku 5 a 7.

2. Likvidátor [správca konkurznej podstaty – *neoficiálny preklad*] určený súdom, ktorý má právomoc podľa článku 3 ods. 2, môže v akomkoľvek inom členskom štáte prostredníctvom súdu alebo mimo súdu požadovať, aby sa z územia štátu, v ktorom sa konanie začalo, hnutelný majetok po začatí konkurzného konania premiestnil na územie tohto iného členského štátu. Môže začať aj konanie na zrušenie úkonu, ktoré je v záujme veriteľov.

...“

7 Podľa článku 21 nariadenia č. 1346/2000:

„1. Likvidátor [správca konkurznej podstaty – *neoficiálny preklad*] môže požiadať o uverejnenie oznamu o rozhodnutí o začatí konkurzného konania, resp. o rozhodnutí o jeho vymenovaní, v akomkoľvek inom členskom štáte v súlade s postupmi na uverejňovanie stanovenými v tomto štáte. V takomto oznámení sa uvedie aj vymenovaný likvidátor [správca konkurznej podstaty – *neoficiálny preklad*], ako aj skutočnosť, či sa uplatňuje pravidlo o súdnej právomoci podľa článku 3 ods. 1 alebo článku 3 ods. 2.

2. Každý iný členský štát, na území ktorého má dlžník nejaký podnik, ale môže požadovať povinné uverejnenie. V takých prípadoch likvidátor [správca konkurznej podstaty – *neoficiálny preklad*], resp. orgán na to splnomocnený v členskom štáte, kde bolo začaté konanie uvedené v článku 3 ods. 1, prijme všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie takéhoto uverejnenia.“

8 Článok 24 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Ak sa v niektorom členskom štáte v prospech dlžníka splatí záväzok, ktorý je predmetom konkurzného konania začatého v inom členskom štáte, pričom tento záväzok sa mal splatiť v prospech likvidátora [správca konkurznej podstaty – *neoficiálny preklad*] v tomto konaní, potom sa záväzok tejto osoby, ak o začatí konania nevedela, považuje za vyrovnaný.

2. Ak sa takýto záväzok splní pred uverejnením v zmysle článku 21, potom, ak neexistuje dôkaz o opaku, sa predpokladá, že osoba plniaca záväzok o začatí konania nevedela; ak sa takýto záväzok splní po tomto uverejnení, potom, ak neexistuje dôkaz o opaku, sa predpokladá, že osoba plniaca záväzok o začatí konania vedela.“

9 Podľa článku 25 ods. 1 uvedeného nariadenia:

„Súdne rozhodnutia vynesené súdom, ktorého rozhodnutie o začatí konania sa uznáva v súlade s článkom 16 a ktoré sa týkajú priebehu a uzavretia konkurzného konania a súdom schválených vyrovnaní, sa budú taktiež uznávať bez ďalších formalít. ...

Prvý pododsek sa vzťahuje aj na súdne rozhodnutia priamo vyplývajúce z konkurzného konania a súdne rozhodnutia s ním úzko súvisiace, aj vtedy, ak ich vynesie iný súd.

Prvý pododsek sa vzťahuje aj na súdne rozhodnutia týkajúce sa ochranných opatrení prijatých po podaní žiadosti o začatie konkurzného konania.“

Nariadenie (ES) č. 44/2001

10 Článok 1 ods. 1 a článok 1 ods. 2 písm. b) nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42) stanovujú:

„1. Toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. Neuplatní sa najmä na daňové, colné a správne veci.

2. Nariadenie sa neuplatní na

...

b) konkurz, konania týkajúce sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a podobné konania;

...“

Bulharské právo

11 § 17a Targovski zakon (obchodný zákonník) stanovuje:

„(1) Pobočka zahraničnej osoby, ktorá je registrovaná a má právo vykonávať obchodnú činnosť podľa vnútroštátneho práva, je zapísaná v obchodnom registri.

...

3. Do registra sa zapisujú tieto údaje:

...

(3) údaje zo všetkých písomností súdu, ktorý má právomoc v oblasti konkurzných konaní, ktoré sú zapísané v registri, v ktorom je zapísaná zahraničná osoba, ako aj prípadne rozhodnutia uvedené v článku 759 ods. 1 a v článku 760 ods. 3;

...

5. Zápis údajov uvedených v odseku 3 bodoch 2, 3 a 4 sa môže vykonať tiež z úradnej moci na základe oznámenia registra iného členského štátu Európskej únie, v ktorom je zapísaná zahraničná osoba, ktoré bolo doručené prostredníctvom systému prepojenia registrov členských štátov.“

12 V zmysle § 15 Zakon za targovskia register (zákon o obchodnom registri):

„1. Zápis, výmaz a uverejnenie môže oznámiť:

- (1) ... obchodník alebo nezisková právnická osoba;
- (2) ... splnomocnenec;
- (3) ... iná osoba v prípadoch stanovených zákonom;
- (4) ... advokát na základe osobitného splnomocnenia vyhotoveného v súlade s podmienkami stanovenými zákonom o advokácii na účely zastupovania pred agentúrou.

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 13 Wiemer & Trachte je spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorej sídlo sa nachádza v Dortmunde (Nemecko). Rozhodnutím z 10. mája 2004 Sofijski gradski säd (Mestský súd Sofia, Bulharsko) nariadil zápis pobočky spoločnosti Wiemer & Trachte v Bulharsku do bulharského obchodného registra.
- 14 Uznesením z 3. apríla 2007 Amtsgericht Dortmund (Okresný súd Dortmund, Nemecko) v rámci začatia konkurzného konania proti spoločnosti Wiemer & Trachte vymenoval predbežného správcu konkurznej podstaty a rozhodol, že prevody majetku tejto spoločnosti budú účinné len so súhlasom tohto správcu. Toto prvé uznesenie bolo zapísané do nemeckého obchodného registra 4. apríla 2007. Druhým uznesením vydaným 21. mája 2007 a zapísaným do tohto registra 24. mája 2007 uložil tento súd spoločnosti Wiemer & Trachte všeobecný zákaz nakladať s majetkom. Tretím uznesením vydaným uvedeným súdom 1. júna 2007 sa majetok spoločnosti stal predmetom konkurzného konania. Toto tretie uznesenie bolo zapísané do uvedeného registra 5. júna 2007.
- 15 V dňoch 18. a 20. apríla 2007 boli sumy 2 149,30 eura a 40 000 eur prevedené z účtu spoločnosti Wiemer & Trachte vedeného v Obedinena Bălgarska banka AD prostredníctvom konateľa bulharskej pobočky spoločnosti Wiemer & Trachte na účet pána Žana Oveda Tadžera z dôvodu „vyúčtovania cestovných nákladov“ a „zálohy na pracovné výdavky“.
- 16 Spoločnosť Wiemer & Trachte preto podala na Sofijski gradski säd (Mestský súd Sofia) žalobu proti pánovi Tadžerovi, pričom uviedla, že tieto bankové transakcie boli neúčinné, keďže sa uskutočnili po začatí konkurzného konania. Žiadala vrátenie súm uvedených v bode 15 tohto rozsudku zvýšených o zákonné úroky do konkurznej podstaty.
- 17 Pán Tadžer tvrdil, že Sofijski gradski säd (Mestský súd Sofia) nemá právomoc preskúmať vec a že suma zodpovedajúca zálohe na pracovné výdavky, keďže nebola použitá, bola 25. apríla 2007 vrátená spoločnosti Wiemer & Trachte.
- 18 Sofijski gradski säd (Mestský súd Sofia), ako aj v odvolacom konaní Sofijski apelativen säd (Odvolací súd Sofia, Bulharsko) túto námietku nedostatku právomoci zamietli. Uznesením z 28. januára 2013 Vărhoven kasacionen säd (Najvyšší kasačný súd) rozhodol, že kasačný opravný prostriedok podaný proti uzneseniu, ktoré vydal Apelativen säd (odvolací súd), nie je prípustný a že toto uznesenie, ktorým bola uznaná právomoc Sofijski gradski säd (Mestský súd Sofia) rozhodnúť vo veci samej, je právoplatné.

- 19 Tento posledný súd z vecného hľadiska vyhovel žalobe podanej spoločnosťou Wiemer & Trachte. Pán Tadžer sa proti tomuto rozhodnutiu odvolal. Dňa 26. júla 2016 Apelativen säd (odvolací súd) zrušil uvedené rozhodnutie a zamietol návrh na zaplatenie súm uvedených v bode 15 tohto rozsudku ako nedôvodný a nepodložený dôkazmi.
- 20 Spoločnosť Wiemer & Trachte preto podala kasačný opravný prostriedok na Värchoven kasacionen säd (Najvyšší kasačný súd) proti rozsudku Apelativen säd (odvolací súd), pričom tvrdila, že článok 24 nariadenia č. 1346/2000 sa na spor vo veci neuplatňuje a že pán Tadžer z tohto dôvodu nemohol ignorovať začatie konkurzného konania týkajúceho sa spoločnosti Wiemer & Trachte.
- 21 Za týchto okolností Värchoven kasacionen säd rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa článok 3 ods. 1 [nariadenia č. 1346/2000] vykladať v tom zmysle, že právomoc súdov členského štátu, na ktorého území začalo konkurzné konanie, je pre odporovaciú žalobu založenú na konkurze a smerovanú proti žalovanému, ktorý má svoje sídlo alebo bydlisko v inom členskom štáte, výlučnou právomocou, alebo je správca konkurznej podstaty v prípade podľa článku 18 ods. 2 nariadenia oprávnený podať odporovaciú žalobu na súde v tom členskom štáte, na ktorého území má žalovaný svoje sídlo alebo bydlisko, keď sa odporovacia žaloba správcu konkurznej podstaty opiera o dispozičný úkon týkajúci sa hnutelných vecí, ku ktorému došlo v tomto inom členskom štáte?
2. Dôjde k vyrovnaniu záväzku stanovenému v článku 24 ods. 2 [nariadenia č. 1346/2000] v spojení s jeho odsekom 1 v prípade splnenia záväzku dlžníkovi v členskom štáte, ktoré sa uskutočnilo prostredníctvom konateľa pobočky dlžníka zapísanej v tomto členskom štáte, keď v čase tohto plnenia bol v inom členskom štáte podaný návrh na začatie konkurzného konania týkajúci sa dlžníka a bol vymenovaný predbežný správca, ale ešte nebolo vydané žiadne rozhodnutie o začatí konkurzného konania?
3. Uplatní sa článok 24 ods. 1 [nariadenia č. 1346/2000] o splnení záväzku na zaplatenie peňažnej sumy dlžníkovi, keď pôvodný prevod tejto sumy od dlžníka na osobu plniacu záväzok sa podľa vnútroštátneho práva konkurzného súdu považuje za neúčinný a táto neúčinnosť vyplýva zo začatia konkurzného konania?
4. Použije sa domnienka absencie vedomosti podľa článku 24 ods. 2 [nariadenia č. 1346/2000], keď orgány uvedené v článku 21 ods. 2 druhej vete tohto nariadenia neprijali opatrenia potrebné na to, aby sa zabezpečilo, že rozhodnutia konkurzného súdu, ktorými bol menovaný predbežný správca a ktorými sa nariadilo, že opatrenia spoločnosti sú platné iba so súhlasom menovaného predbežného správcu, sa uverejnia v registri členského štátu, na ktorého území má dlžníčka podnik, keď členský štát, v ktorom sa nachádza sídlo podniku, stanovuje povinnosť uverejniť tieto rozhodnutia, hoci ich uznáva podľa článku 25 v spojení s článkom 16 uvedeného nariadenia?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 22 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 vykladať v tom zmysle, že právomoc súdov členského štátu, na ktorého území začalo konkurzné konanie, rozhodnúť o odporovacej žalobe založenej na konkurze a smerujúcej proti žalovanému, ktorý má svoje sídlo alebo bydlisko v inom členskom štáte, je výlučnou právomocou alebo či je správca konkurznej podstaty oprávnený podať takúto odporovaciú žalobu aj na súde členského štátu, na ktorého území má svoje sídlo alebo bydlisko žalovaný.

- 23 Článok 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 priznáva súdom členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka, výlučnú právomoc na začatie hlavného konkurzného konania (rozsudok z 15. decembra 2011, Rastelli Davide a C., C-191/10, EU:C:2011:838, bod 27).
- 24 Na účely stanovenia kritérií umožňujúcich rozhodnúť, či určitá žaloba patrí, alebo nepatrí do pôsobnosti tohto článku, Súdny dvor spresnil, že je potrebné prihliadať na odôvodnenie 6 nariadenia č. 1346/2000, podľa ktorého by sa toto nariadenie malo obmedziť na ustanovenia upravujúce súdnu právomoc, pokiaľ ide o začatie konkurzného konania a prijatie rozhodnutí, ktoré vyplývajú priamo z konkurzného konania a sú s nim úzko späté (pozri v tomto zmysle rozsudky z 12. februára 2009, Seagon, C-339/07, EU:C:2009:83, bod 20, a z 19. apríla 2012, F-Tex, C-213/10, EU:C:2012:215, bod 26).
- 25 Súdny dvor z toho vyvodil, že vzhľadom na úmysel zákonodarcu takto špecifikovaný v tomto odôvodnení a na potrebný účinok nariadenia č. 1346/2000 sa má článok 3 ods. 1 tohto nariadenia vykladať v tom zmysle, že súdom členského štátu, ktoré majú právomoc na začatie konkurzného konania, priznáva taktiež medzinárodnú právomoc rozhodovať o žalobách, ktoré vyplývajú priamo z konkurzného konania a sú s nim úzko späté (pozri v tomto zmysle rozsudky z 12. februára 2009, Seagon, C-339/07, EU:C:2009:83, bod 21, a z 19. apríla 2012, F-Tex, C-213/10, EU:C:2012:215, bod 27).
- 26 S ohľadom najmä na tieto úvahy Súdny dvor už rozhodol, že odporovacie žaloby, ktorých cieľom je zvýšenie aktív podniku v konkurznom konaní, patria do tejto kategórie žalôb. Článok 3 ods. 1 nariadenia Rady č. 1346/2000 sa má preto vykladať v tom zmysle, že súdy členského štátu, na ktorého území bolo začaté konkurzné konanie, majú právomoc rozhodovať o odporovacej žalobe, ktorá sa zakladá na konkurze a smeruje proti žalovanému usadenému v inom členskom štáte (rozsudok z 12. februára 2009, Seagon, C-339/07, EU:C:2009:83, bod 28).
- 27 Vnútroštátny súd si kladie otázku, či je táto medzinárodná právomoc výlučná, alebo naopak, či je voliteľná, a teda umožňuje správcovi obrátiť sa s takouto odporovacou žalobou na súd členského štátu bydliska alebo sídla žalovaného.
- 28 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že na jednej strane odôvodnenie 7 nariadenia č. 1346/2000 stanovuje, že konkurzné konania týkajúce sa konkurzov platobne neschopných podnikov alebo iných právnických osôb, vyrovnaní a podobných konaní sú vylúčené z pôsobnosti dohovoru z 27. septembra 1968 o súdnej právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, ktorý bol v rámci vzťahov medzi členskými štátmi, s výnimkou Dánskeho kráľovstva, nahradený nariadením č. 44/2001. Na druhej strane podľa článku 1 ods. 2 písm. b) tohto nariadenia sa toto nariadenie neuplatní na „konkurz, konania týkajúce sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a podobné konania“.
- 29 Toto posledné uvedené nariadenie a nariadenie č. 1346/2000 sa majú vykladať takým spôsobom, aby sa predišlo jednak prekryvaniu medzi právnymi pravidlami, ktoré tieto predpisy stanovujú, a jednak právnemu vákuu. Podľa článku 1 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 44/2001 žaloby vylúčené z pôsobnosti tohto nariadenia teda patria do pôsobnosti nariadenia č. 1346/2000. Symetricky žaloby, ktoré nepatria do pôsobnosti článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000, patria do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. novembra 2017, Tünkers France a Tünkers Maschinenbau, C-641/16, EU:C:2017:847, bod 17, ako aj citovanú judikatúru).
- 30 V tomto ohľade Súdny dvor spresnil, že posledné uvedené nariadenie sa má uplatniť na všetky občianske a obchodné veci s výnimkou niektorých presne vymedzených vecí a že článok 1 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 44/2001 vylučuje zo svojej pôsobnosti len žaloby, ktoré vyplývajú priamo z konkurzného konania alebo sú s nim úzko späté, a teda patria do pôsobnosti nariadenia č. 1346/2000 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. apríla 2012, F-Tex, C-213/10, EU:C:2012:215, bod 29).

- 31 Z toho vyplýva, že pôsobnosť týchto dvoch nariadení týkajúcich sa medzinárodnej právomoci súdov členských štátov je jasne vymedzená a že odporovacia žaloba, keďže vyplýva priamo z konkurzného konania a je s ním úzko spätá, patrí do pôsobnosti nariadenia č. 1346/2000, a nie do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001.
- 32 Je však potrebné poukázať na to, že nariadenie č. 1346/2000 neupravuje nijaké pravidlo pridelovania medzinárodnej právomoci, ktoré by viedlo k prideleniu právomoci rozhodovať o odporovacích žalobách, ktoré priamo vyplývajú z konkurzného konania a sú s ním úzko späté, súdom členského štátu bydliska žalovaného.
- 33 Súdny dvor už navyše rozhodol, že koncentrácia všetkých žalôb priamo súvisiacich s konkurzom pred súdmi členského štátu, ktoré majú právomoc na začatie konkurzného konania, je v súlade s cieľom zvýšiť účinnosť a zrýchliť konkurzné konania s cezhraničným dosahom, ktorý je uvedený v odôvodneniach 2 a 8 nariadenia č. 1346/2000 (rozsudok z 12. februára 2009, Seagon, C-339/07, EU:C:2009:83, bod 22).
- 34 Okrem toho treba uviesť, že na základe odôvodnenia 4 tohto nariadenia je na riadne fungovanie vnútorného trhu nevyhnutné zabrániť podnetom, ktoré by zúčastnené strany viedli k tomu, aby majetok alebo súdne konania prenášali z jedného členského štátu do druhého v snahe získať výhodnejšie právne postavenie (*forum shopping*) (rozsudok z 12. februára 2009, Seagon, C-339/07, EU:C:2009:83, bod 23).
- 35 Možnosť, že rôzne súdy by mali právomoc rozhodovať o odporovacích žalobách podaných v rôznych členských štátoch, by viedla k oslabeniu dosiahnutia tohto cieľa (rozsudok z 12. februára 2009, Seagon, C-339/07, EU:C:2009:83, bod 24).
- 36 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že súdy členského štátu, na ktorého území bolo začaté konkurzné konanie, uvedené v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000, majú výlučnú právomoc rozhodovať o žalobách, ktoré vyplývajú priamo z konkurzného konania a ktoré sú s ním úzko späté, a teda o odporovacích žalobách založených na konkurze.
- 37 Tento záver nemôže vyvrátiť ani kontext, do ktorého patrí článok 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000.
- 38 V prvom rade nemožno vychádzať z článku 18 ods. 2 uvedeného nariadenia s cieľom spochybníť výlučnú povahu medzinárodnej právomoci súdov uvedených v článku 3 ods. 1 tohto nariadenia rozhodovať o odporovacích žalobách.
- 39 Článok 18 ods. 2 nariadenia č. 1346/2000 sa týka iba osobitnej situácie, v ktorej bol vymenovaný správca konkurznej podstaty v rámci konania podľa článku 3 ods. 2 uvedeného nariadenia, a nemožno ho uplatniť v takej situácii, o akú ide vo veci samej, v ktorej bol takýto správca vymenovaný v hlavnom konkurznom konaní.
- 40 Ako to zdôrazňuje generálny advokát v bode 64 svojich návrhov, toto rozlišovanie možno vysvetliť tým, že právomoci správcu konkurznej podstaty sú v rámci konania podľa článku 3 ods. 2 nariadenia č. 1346/2000 územne obmedzené, keďže na základe tohto článku účinky takéhoto konania sú obmedzené na majetok dlžníka nachádzajúci sa na území členského štátu v deň začatia uvedeného konania. Správca konkurznej podstaty musí mať v takom prípade možnosť obrátiť sa s odporovacou žalobou súvisiacou s takýmto konaním na súd iného členského štátu, než je štát, v ktorom sa začne vedľajšie konania, pokiaľ bol majetok, ktorý je predmetom tohto konania, prevedený po jeho začatí do iného členského štátu.
- 41 V druhom rade článok 25 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 nemôže slúžiť ani na podporu výkladu článku 3 ods. 1 tohto nariadenia v prospech možnosti voľby medzinárodnej právomoci pre odporovacie žaloby.

- 42 Ako uvádza generálny advokát v bode 65 svojich návrhov, toto ustanovenie sa týka len uznávania a vykonateľnosti rozhodnutí, ktoré priamo vyplývajú z konkurzného konania a sú s ním úzko späté, a to aj vtedy, ak ich vyhlási iný súd. Uvedené ustanovenie len pripúšťa možnosť, aby súdy členského štátu, na ktorého území bolo začaté konkurzné konanie podľa článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000, rozhodovali tiež o žalobe, ktorá priamo vyplýva z tohto konania, či už ide o súd, ktorý začal konkurzné konanie v zmysle uvedeného článku 3 ods. 1, alebo o iný súd tohto istého členského štátu, ktorý má územnú a vecnú právomoc konať (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. februára 2009, Seagon, C-339/07, EU:C:2009:83, body 26 a 27).
- 43 Vzhľadom na uvedené úvahy je namieste odpovedať na prvú otázku tak, že článok 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 sa má vykladať v tom zmysle, že právomoc súdov členského štátu, na ktorého území bolo začaté konkurzné konanie, rozhodovať o odporovacej žalobe založenej na konkurze a smerujúcej proti žalovanému, ktorý má svoje sídlo alebo bydlisko v inom členskom štáte, je výlučnou právomocou.

O druhej až štvrtej otázke

- 44 Keďže druhá až štvrtá otázka na rozdiel od toho, čo vyplýva z odpovede na prvú otázku, predpokladajú, že odporovaciú žalobu možno podať na súde členského štátu, na ktorého území sa nachádza sídlo alebo bydlisko žalovaného, nie je namieste na uvedené otázky odpovedať.

O trovách

- 45 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Článok 3 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní sa má vykladať v tom zmysle, že právomoc súdov členského štátu, na ktorého území bolo začaté konkurzné konanie, rozhodovať o odporovacej žalobe založenej na konkurze a smerujúcej proti žalovanému, ktorý má svoje sídlo alebo bydlisko v inom členskom štáte, je výlučnou právomocou.

Podpisy